

prima instanță: D. Gherman
instanța de apel: I. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevski

dosarul nr.2rac-434 /15

DECIZIE

23 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Elena Covalenco
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Melnic Vitalie,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Melnic Vitalie împotriva
Societății pe Acțiuni „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” cu privire la anularea
hotărârii Adunării Generale a Acționarilor și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 iulie 2015, prin care au fost
respinse apelurile declarate de către Melnic Vitalie și Societatea pe Acțiuni „Cariera de
Granit și Pietriș din Soroca” și menținută hotărârea Judecătoriei Soroca din 23
decembrie 2014 prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 09 iunie 2014, Melnic Vitalie a depus cererea de chemare în judecată
împotriva SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” cu privire la anularea hotărârii
Adunării Generale a Acționarilor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin decizia Adunării Generale a
acționarilor SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” nr. 16 din 07 august 2011, a
fost stabilit un termen de 3 luni din momentul luării Deciziei, pentru achitarea
dividendelor, anunțate spre achitare în conformitate cu Decizia Adunării Generale ale
acționarilor din 12 iunie 2011.

Susține că nu este de acord cu decizia respectivă și consideră că contravine
normelor imperative.

Astfel, menționează că dividendele au fost anunțate spre achitare prin decizia
Adunării Generale a Acționarilor din 29 iunie 2010, iar termenul de plată a dividendelor
anunțate se prescrie la data de 29 iunie 2010.

Respectiv, Adunarea Generală a Acționarilor SA „Cariera de Granit și Pietriș din
Soroca” nu este în drept din propria inițiativă să schimbe normele imperative, stabilite
în alin. 10 art. 49 a Legii nr. 1134 din 02 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, care
indică că termenul de plată a dividendelor se stabilește de organul care a luat decizia de
plată în conformitate cu statutul societății, însă nu poate fi mai mare de 3 luni de la data
luării deciziei cu privire la plata lor.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. 59 alin. (5) pct. d) al Legii privind societățile pe acțiuni.

La fel, consideră că în condițiile în care stabilirea termenelor pentru achitarea dividendelor nu este inclusă în ordinea de zi, chestiunea privind termenele dividendelor anunțate este ilegală și neîntemeiată.

Solicită reclamantul, anularea deciziei Adunării Generale a Acționarilor SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” nr. 16 din 07 august 2011 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 05 septembrie 2014, au fost atrași în proces toți acționarii SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca”, în calitate de intervenienți accesorii, care nu formulează pretenții proprii.

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 23 decembrie 2014, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 iulie 2015 au fost respinse apelurile declarate de Melnic Vitalie și SA „Cariera de Granit și Pietriș” și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 24 septembrie 2015, Melnic Vitalie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că instanțele judecătorești nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și eronat au constatat respectarea procedurii de completare a ordinei de zi a adunării extraordinare a acționarilor.

Astfel, menționează că încălcarea procedurii de modificare a ordinei de zi a fost recunoscută de SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” prin actele depuse, prin care se confirmă faptul încălcării modului de desfășurare a Adunării Generale a Acționarilor la adoptarea hotărârii nr. 16 din 07 august 2011, or, hotărârea a fost luată în privința unei chestiuni care nu a fost inclusă în ordinea de zi și cu încălcarea cotelor de voturi.

Totodată, invocând prevederile art. art. 216 alin. (1), 217, 219 alin. (1), 229 alin. (1) Cod civil și art. 59 alin. (4) din Legea privind societățile pe acțiuni, indică că conform materialelor din dosar s-a stabilit că Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor la ședința din 07 august 2011, a completat ordinea de zi prin examinarea scrisorii CNPF nr. 02-2672 din 14 iulie 2011 pe ordinea de zi nr. 4 (aprobarea deciziei Consiliului Societății privind rezultate emisiunii suplimentare), potrivit hotărârii Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor nr. 5 din 07 august 2011, a fost pusă în examinarea pe marginea ordinei de zi nr. 4.

Sub acest aspect, susține că nu au fost îndeplinite condițiile legale privind modificarea ori completarea ordinei de zi, iar rezultatele petrecerii adunării pe marginea examinării scrisorii CNPF nr. 02-2672 din 14 iulie 2011 sunt nule, întrucât au fost încălcate dispozițiile imperative ale Legii privind societățile pe acțiuni, prevederi conținute de art. 59 al Legii privind societățile pe acțiuni.

La fel, indică recurentul că a fost admisă încălcarea prevederilor art.115 alin. (1) lit. lit. s) Cod civil, care expres stabilește că membrul societății comerciale are dreptul să participe la conducerea și la activitatea societății în condițiile stabilite de lege și de actul de constituire, fiind privat ilegal de posibilitatea de a-și realiza prerogativele stabilite de lege și de a participa la administrarea societății, acțiunile căreia le deține cu drept de proprietate.

Mai mult decît atît, consideră că decizia Adunării Generale extraordinare a Acționarilor SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” nr. 16 din 07 august 2011 contravine atît art. 49 alin. (10) a Legii privind societățile pe acțiuni, în conformitate cu care termenul de plată a dividendelor nu poate fi mai mare de 3 luni de la data luării hotărîrii cu privire la plata lor, cît și prevederilor legislației internaționale, în special art.14 al CEDO, care prevede că exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Sau, din materialele cauzei rezultă că o parte din acționarii au decis la Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor la data de 07 august 2011 să examineze scrisoarea CNPF nr. 02-2672 din 14 iulie 2011 pe marginea ordinei de zi nr. 4, iar în cazul acceptării situației de fapt și menținerii hotărîrii nr. 16 din 07 august 2011, statul, prin intermediul instanțelor de judecată, va tolera încălcările comise în privința sa, acceptînd comportamentul altor acționari majoritari care urmează a fi considerat unul discriminatoriu, deoarece, în raport cu diferite categorii de acționari, societate a procedat în mod diferit impunîndu-le condiții neechivalente.

La data de 09 noiembrie 2015 SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” a depus referință la recursul declarat de Melnic Vitalie, prin care recunoaște cerințele formulate de ultimul ca întemeiate și pasibile a fi admise integral, de altfel, SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” recunoaște faptul că decizia nr. 16 a Adunării Generale a Acționarilor Societății din 07 august 2011 a fost luată în contradicție cu Legea nr. 1134 privind Societățile pe Acțiuni, deoarece a fost adoptată asupra unei chestiuni, care nu figura în ordinea de zi a adunării.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 23 iulie 2015 a fost expediată în adresa recurentului la 03 august 2015, și recepționată de ultimul la 06 august 2015, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 108 Vol.II).

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 septembrie 2015 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintînd acțiunea în judecată împotriva SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, Melnic Vitalii a solicitat anularea deciziei Adunării Generale a Acționarilor SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” nr. 16 din 07 august 2011 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea acțiunii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia, în acest sens reținînd că hotărîrea

contestată a Adunării Generale a Acționarilor SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” din 07 august 2011 a fost adoptată cu respectarea procedurii, stabilind, astfel, că ordinea de zi a Adunării Generale a Acționarilor nu a fost modificată și nu a fost completată, iar, hotărârea contestată a fost adoptată în cadrul examinării întrebării a 4, la examinarea unei scrisori a CNPF, examinarea căreia nu poate fi interpretată ca modificare a ordinii de zi a adunării.

Judecând apelurile declarate de către Melnic Vitalie și SA „Cariera de Granit și Pietriș Soroca”, instanța de apel a găsit necesar de a le respinge și a menține hotărârea primei instanțe, considerând că aceasta este întemeiată și legală, iar cu referire la prevederile art. 212 alin.(2) CPC, instanța de apel a remarcat că deși, SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” a recunoscut acțiunea, însă instanța de fond nu a fost în drept să admită acțiunea, deoarece în proces figurau și acționarii.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi și dispozițiilor conținute în art. 373 alin. (5) CPC, instanța de apel judecând apelurile a trecut superficial asupra pretențiilor formulate, care însă urmau a fi soluționate minuțios prin prisma dispozițiilor ce guvernează prezentul litigiu.

În acest context, instanța de recurs remarcă că verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, instanța de apel a reținut selectiv unele concluzii ale primei instanțe, fără a intra în esența concluziilor remarcate de prima instanță, care au și constituit temei de respingere a acțiunii.

Astfel, adoptând soluția dată, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că drept temei de respingere a acțiunii de prima instanță unul din motive a fost faptul că hotărârea contestată a Adunării Generale a Acționarilor SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” din 07 august 2011 a fost adoptată cu respectarea procedurii, nefiind stabilit nici un motiv pentru anularea acesteia.

În atare situație instanța de apel, reieșind din argumentele SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” invocate în apel și în baza probelor conținute în dosar, urma să verifice corectitudinea concluziilor primei instanțe, fapt însă care nu a fost efectuat, ce indică la o examinare superficială a cauzei în ordine de apel.

Or, din materialele cauzei rezultă cu certitudine că în cadrul examinării cauzei în prima instanță director al SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, Grițunic Alexandru, pînă la începerea dezbaterii pricinii în fond, a depus o cerere de recunoaștere

a acțiunii înaintate de Melnic Vitalie, indicînd că SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” recunoaște faptul că decizia nr. 16 a Adunării Generale a Acționarilor Societății din 07 august 2011 a fost luată în contradicție cu Legea nr. 1134 privind societățile pe acțiuni, deoarece a fost luată asupra unei chestiuni care nu figura în ordinea de zi a adunării (f.d. 194 Vol.I).

De asemenea și prin cerere de apel declarată împotriva hotărîrii primei instanțe, SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, recunoaște acțiunea înaintată de către Melnic Vitalie, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii lui Melnic Vitalie împotriva SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” în sensul formulat (f.d. 222-223 Vol.I).

Astfel, este cert că argumentul apelantului SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” în acest sens urma a fi verificat prin prisma dispozițiilor art. 131 alin. (4) CPC, care indică că dacă o parte recunoaște în ședință de judecată sau în cadrul îndeplinirii delegației judiciare faptele pe care cealaltă parte își întemeiază pretențiile sau obiecțiile, aceasta din urmă este degrevată de obligația dovedirii lor, precum și a prevederilor art. 212 alin.(5) CPC care statuează că, în cazul recunoașterii acțiunii de către pîrît și admiterii ei de către instanță, se pronunță o hotărîre de admitere a pretențiilor reclamantului.

Instanța de recurs găsește drept neînțeleasă și lipsită de certitudine concluzia instanței de apel, în acest sens, precum că instanța de fond nu a fost în drept să admită acțiunea, chiar și dacă SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” a recunoscut acțiunea, deoarece în proces figurau și acționarii.

În situația dată, însă, acționarii SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, după cum denotă actele cauzei, au fost antrenați în proces în calitate de intervenienți accesorii, care prin prisma art. 67 CPC, nu formulează pretenții proprii asupra obiectului litigiului, respectiv, explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor cauzei urmau a fi verificate și evaluate prin prisma regulilor generale care reglementează efectele recunoașterii acțiunii.

Or, prevederile art. 60 alin. (5) CPC, direct indică că, instanța nu va admite renunțarea reclamantului la acțiune, nici recunoașterea acțiunii de către pârât, nu va admite tranzacția între părți dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului.

În consecință, însă, instanța de recurs ține să menționeze că la caz a rămas fără o analiză și apreciere corespunzătoare însuși faptul dacă recunoașterea acțiunii de către SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” contravine legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor antrenate în proces, interesele societății sau ale statului.

La acest capitol necesită a fi remarcate și prevederile art. 212 alin.(6) CPC, care direct statuează că, dacă respinge renunțarea reclamantului la acțiune ori recunoașterea acțiunii de către pîrît sau dacă nu confirmă tranzacția părților, instanța judecătorească pronunță în acest sens o încheiere motivată și examinează pricina în fond.

Analizînd aceste condiții în raport de situația din cauză, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție atestă că instanța de apel a respins recunoașterea acțiunii de către pîrîtul SA „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca”, fără respectarea rigorilor impuse de normele procedurale cu privire la elaborarea actelor de dispoziție emise de către instanțele judecătorești, fapt ignorat și de prima instanță.

În acest context, instanța de recurs remarcă că asemenea concluzii ale instanței de apel indică în plus la o examinare superficială și unilaterală a pricinii, fără a intra în esența litigiului apărut în speță, precum și pretențiilor formulate de părți atât în acțiune, cât și în cerere de recunoaștere a acțiunii.

Prin urmare, este cert că contrar prevederilor art. art. 239, 241 alin. (5) CPC instanța de apel a judecat pricina superficial, or respingând apelurile, instanța nu a combătut nici unul din argumentele invocate în apeluri, limitându-se la o motivare extrem de selectivă, omițând de a da apreciere și motivelor invocate de părți în susținerea recunoașterii acțiunii.

Astfel, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide :

Se admite recursul declarat de către Melnic Vitalie.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 23 iulie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Melnic Vitalie împotriva Societății pe Acțiuni „Cariera de Granit și Pietriș din Soroca” cu privire la anularea hotărârii Adunării Generale a Acționarilor și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Tamara Chisca-Doneva